

Hvorledes skønnes en sag at ville blive bedømt i følgende tilfælde:

En papirløs fader er ejer af en bolig, som begge forældre bebor sammen. På et tidspunkt forlader moderen hjemmet, men lader børnene/barnet blive i hjemmet af hensyn til deres tarv, indtil hun selv er etableret i en ny bolig af passende standard?

Svar:

Det følger af lovforslagets § 28, stk. 2, at forældremyndigheden ved dom kan tillægges faderen, såfremt det findes påkrævet under særligt hensyn til barnets tarv. Ved afgørelsen skal navnlig lægges vægt på faderens hidtidige forbindelse med barnet.

I bemærkningerne til denne bestemmelse er nærmere angivet, hvilke omstændigheder domstolene skal tillægge betydning ved afgørelsen.

Afgørelsen af en sag som den, der er skitseret i spørgsmålet, vil afhænge af de konkrete omstændigheder, og justitsministeriet er ikke i stand til at skønne over udfaldet.

Spørgsmål 9:

I den gældende lovgivning er der en klar afgrænsning af, hvilke retsregler der er gældende, når man er gift henholdsvis ugift, således at det var individerne selv, der valgte, hvorvidt de ville give sig ind under de retsregler, der er gældende for ægtefæller, eller om de foretrak at lade være. Kan det bekræftes, at svaret på spørgsmål 1 i realiteten overfører dette valg fra individerne til staten, således at det er statens, amternes og kommunernes administrative myndigheder, der bestemmer, hvornår et samlevende par skal regnes som ægtefæller, og hvornår de ikke skal?

Svar:

De regler, der gælder for ægtefæller, kan ikke i almindelighed anvendes i ægteskabs-lignende samlivsforhold. I svaret på spørgsmål 1 er det imidlertid anført, at også parforhold, der er af ægteskabslignende karakter, men ikke bygger på vielse, på forskellig måde kan danne grundlag for juridiske rettigheder og forpligtelser dels mellem parterne, dels i forhold til omverdenen. Endvidere blev det nævnt, hvilke kriterier man særlig kan lægge vægt på ved vurderingen af, om et samlivsforhold inden for et givent område skal tillægges betydning.

Ægteskabsudvalgets betænkning 5 (720/1974), der er udarbejdet af landsdommer Inger Margrete Pedersen, indeholder en kortlægning af lovbestemmelser og praksis, der er af betydning for parter i et ægteskabslignende forhold. Det fremgår af betænkningen, at der i gældende lovgivning findes en række eksempler på, at et fast samlivsforhold tillægges retlig betydning. Som eksempler inden for den nyeste lovgivning kan nævnes § 10, stk. 3, nr. 3, i skolestyrelsesloven som ændret ved lov nr. 656 af 21. december 1977 (valgret og valgbarhed til skolenævn) og §§ 30-31 i lov nr. 79 af 8. marts 1978 om arbejdsskade-forsikring (erstatning for tab af forsørger m. v.).

I de tilfælde, hvor lovgivningen tillægger et ægteskabslignende forhold retlige konsekvenser, men hvor det kan give anledning til tvivl, om sådant forhold foreligger, må dette spørgsmål afgøres af de myndigheder, der administrerer den pågældende lovgivning. Der er imidlertid ikke tale om – som antydnet i spørgsmålet – at valget mellem at være omfattet eller ikke omfattet af de regler, der gælder for ægtefæller, »i realiteten (er overført) fra individerne til staten«.